. Փոխը ՀՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ եւ ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի :

2. Տարեկան բաժանորդագինն է միայն չորս արծաթ մէճիտ կամիսկի վճարելի, բ՚ի՛ մայրաքաղաքիս եւ իր արուարձանաց եւ բ՚ի՛ գաւառաց համար :

3. վ՚եց եւ երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի :

4. Տեղական եւ գաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարի :

5. Հատը մէկ դրչ. մէճիտ, եւ կը գտնուի մասնաւորապէս Պահչէ գաբու Սուճի Ֆօղոս աղայի խանութը :

ՓՈՒՂԱԿ

6. Ծանուցման տողը ¦3 դրչ. է մէկ անգամի համար : Աւելի աժան կըլլայ աւելի անգամներու համար :

7. Խմբագրութեան վերաբերեալ ամէն դիր առդրելի առ Տնօրէն - Տէր Հ. Ս. Ալամաճեան կ. Պոլիս Գալաթ բազար Նաֆիյէ խան վերի յարկ Թիւ 16

ADRESSE

H. S. Aladjadjian

Directeur du Journal Armenien POUNTCHE
16 Nafié Han. Balouk Bazar Constantinople.

ԹԻՒ 1541 ՀՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ 1881 ՅՈՒՆՎԱՐ 14

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

Քանի մը շաբաթ յառաջ, Ազգային ժողովոյ վերջին նստին մէջ, ամառնական խորհրդական էֆէնտին՝ երեսփոխանի մը հարցման պատասխանելու առթիւ՝ յայտարարեց թէ կեդրոնական մնաուկն այժմ կրնայ վճարել դաստիարակութեան համար եղեւնայուղին մէջ նշանակեալ դումարն։ Բայց այս յայտարարութեան վրայ շատ օր չանցաւ, և ահա՛ լսուեցաւ թէ կեդրոնական մնաուկը չէ կրցեր գտնել թերհաշիւ վճարել վարժարանաց տեսչին դեհկեմբեր ամսականին համար. և այս պատճառաւ շատ կողմերէ դիտողութիւններ թափիլ սկսան, և մանաւանդ դաստիարակութեան խնդիրն իւրեանց ուշած ժամանակ յարձակման գործիք ընդունելեր սկսան աղաղակ բառնալ և ազգը կեդծել։

*Ընտանեական խորհրդական էֆէնտին երբ յիշեալ յայտարարութիւնը կարտասանէր յաւելուն ազգային ժողովոյ, մեք կզարմանայինք՝ որովհետեւ գիտէինք և գիտենք թէ կեդրոնական սընտուկն հազիւ հազ կրնայ վճարել Պատրիարքարանի պաշտօնակալաց ամսականներն և հոգալ առօրեայ պիտոյքն, որոյ վրայ անշուշտ անակնկալ և անհրաժեշտ ծախքեր ալ կաւելնան. հազիւ հազ կրնայ վճարել՝ իւր ներկայ հասոյթներովն, որոց մեծագոյն մասն պիտի գոյանայ կալուածական և այլ վկայագրերէն և ո՛րեւէ գործով Պատրիարքարան գացող ազգայնոց վճարած տուրքերէն։ Մեք բազմիցս գրած ենք, և դարձեալ կը գրենք թէ ազգային արոյ բաշխման ու հաւաքման ներկայ դրութեան ժամանակ կարելի չէ կեդրոնական մնաուկէն դաստիարակութեան և այլ հանրական պիտոյից համար մանակցութիւն յուսալ. և անիրաւութիւն է մեղադրել այս կամ անձն՝ առանց կեդրոնական մնաուկին հաստատեալ աղբիւրներն կարդադրելու։ Եւ թերեւս պիտի գայ ժամանակ, և այն իսկ մերձ է, որ մնաուկն աւելի նեղ ու անճուկ վիճակի մէջ պիտի գտնուի՝ կոչուանելով իւր ներկայ հաստատեալ մեծ մասն ալ։ Եթէ, ինչպէս կըսեմք, կառավարութիւնը դարձեալ նոր տնօրինութիւն մը ընէ՝ կալուածական և այլ վկայագրոց վաւերացման արտօնութիւնը Պատրիարքարաններէն բաւնալու համար, կեդրոնական սընտուկն ո՛չ միայն այս հասոյթը, այլ և այս պատճառաւ Պատրիարքարան եկողներէն առնուած աղգային տրոց գումարը պիտի կորսնցնէ։ Պէտք է քաջ ըմբռնել կեդրոնական մնաուկին այն վիճակը, և այլ եւս չդեգերելով փութալ տնօրինել զարժանն. այն է՝ ազգային ընդհանուր տուրք մը սահմանել, որ դիւրամատչելի լինի և որուն ի Պոլիս և ՚ի գաւառս առհասարակ ամենայն Հայ անխտիր մասնակցի։ Այսպիսի արոյ վերաբերեալ բազում առաջարկութիւնք կան. պէտք է անմոռնալ մին ընտրել. և այս ընտրութեան գործն ընել ու ազգային ժողովոյ մատուցանել՝ վարչական խորհրդոյ անկ է։ Կեդրոնական մնաուկն այնուհետեւ կարող կլինի վճարել դաստիարակութեան յատկացեալ ամենայն գումար։ Առանց այս կարելւոյ կարգադրութիւնն ընելու՝ կեդրոնական մնաուկին գումարներ պահանջել կնշանակէ պահանջել որ Պատրիարքարանը 50-60 տարի յառաջ ունեցած վիճակին վերածուի. մէկ երկու գրադիր միայն գտնուի. ազգայնոց ու այլոց հետ յարաբերութիւնք բոլորովին սեղմուին, և վերջապէս անուամբ միայն Պատրիարքարան ունենանք. Պատրիարքարանը չկրնայ ընդունիլ որեւէ այցելու և ճնայ անշուք ու չեզոք վիճակի մէջ. մինչդեռ ժամանակն ու ազգային իղձերն կը պահանջեն որ Պատրիարքարանի ամենայն յարաբերութիւնք առաւել եւս քաղաքակիր յօդուտ Ազգին. և այս՝ գրամով կըլլայ։ Ինչպէս անհատ մը, ընտանիք մը եթէ ընկերականութենէ քաշուի մեկուսանայ, անծանօթ կենայ՝ չյառաջադիմէր և ի հարկին առանց օգնութեան կշուարի. նոյնպէս է Ազգի մը և նորա վարչական կեդրոնավայրին համար։ Ժամանակ մը Պատրիարքարանէն ներս մտնող պատուասէր Հայն կամչնար՝ նորա անշուք վիճակն, պատռատած կահկարասիքն ու աղտեղութիւնը տեսնելով. այժմ փոքր ի շատէ կահաւորեալ է. մաքրութիւն ու կոկկութիւն տիրած է, և պէտք է առաւել եւս խնամ տանիլ։ Ժամանակ մը Պատրիարքարանը եթէ շաբաթը 10 դիր կընդունէր Պօլսէն՝ գաւառներէն և այլ երկիրներէ, և հազիւ մէկ երկու պատասխան կգրէր յապաղելով, այժմ հարիւր-ներով կընդունի և հարկադրեալ է ամենուն ալ պատասխանել՝ նեղ-Ինչ յապա՛ղ և ուշադրութեամբ ու խնամով պատասխանել։ Ինչպէս լսինք, ժամանակն ու ազգային իղձերն այսպէս կպահանջեն։ Կրնա՞մք այսպէս չվարուիլ, և դէպ ի ետ ետ երթալ. ո՛չ. ուրեմն դրամ պէտք է այս ամէն պիտոյքն հոգալու համար, և երբ դրամ խնայեմք՝ պէտք է հընթացիմք այս ամենէն, մերայնոց և այլոց հետ ամենայն յարաբերութիւն լսելով։ Եւ ի՛նչ է պէտք եղած դրամն. – եթէ բազդատեմք մեզ բնակակից ուրիշ ազգաց Պատրիարքարանաց ծախուց հետ՝ խիստ անշան է։

Թերեւս ամենք չհամոզուին վերնէն հետեւցունել մեր այս խօսքերէն, թէ մեք չենք ուզեր որ կեդրոնական մնաուկին եկեմտացոյցն մէջ դաստիարակութեան յատկացեալ դումար դնուի։ Ընդհակառակն. մեք ո՛չ թէ ամենց պէս կեղծօք այլ անկեղծութեամբ կվստահիմք որ այդ կարեւոր պիտոյից համար դումար գտնուի և մե՛ծ դումար դտնուի ու ճշդիւ վճարուի, սակայն փոյթ տարուելով որ կեդրոնական մնաուկն կարող վիճակի մէջ դրուի։ Ո՛ւր օրինաւոր իշխանութիւն, կառավարութիւն կայ և ունի եղեւմտացոյց, անշուշտ դաստիարակութեան համար ալ դումարներ նշանակեալ են, և այդ իշխանութիւնը կը նպաստէ հասարակաց կրթական գործին և ունի կեդրոնական վարժարաններ։ Այսպէս մերՊատրիարքարանն ալ պարտի վարուիլ և դժուարին չէ՝ եթէ ազգն համայն իւր պարտքը ճանչնայ և կատարէ վճարելով օրինաւորապէս սահմանեալ տուրքը։ Ազգային դաստիարակութեան անկեղծ վստահաբոդք և մասնաւորապէս վարչական գործոց գլուխը գտնուողները պարտին առ այս և եթէ ամփոփել իւրեանց բոլոր ուշադրութիւնը, ի բաց թօթափելով ազգային տրոց բաշխման ու հաւաքման ներկայ գժուարին ու ծանր դրութիւնը։

Հաւատարիմ անձէ մը կիմանամք թէ, Մշոյ Ս. Առաքելոց վանքին մէջ Պօլսոյ Արհեստասիրաց ընկերութեան կողմանէ բացուած երկրագործական վարժարանի աշակերտաց մէկ մասը ցրուեր են՝ ընորհիւ վանահօրն, որ իւր ծննդավայրն եղող մերձակայ դիւղին ազգայինքն գերգռեր է թէ իրենց հացովն կապրին ուսուցիչք և ուսանողք, սակայն բողոքականութեան ուսուցանութեան դասեր կըտրուին վարժարանին մէջ։ Այս վանահայրն վարժարանին բացման ժամանակ ալ արգելք ու դժուարութիւն յարոյց, բայց Պատրիարքարանի կրկին կրկին ազդարարութենց վրայ հարկադրեցաւ թոյլ տալ և պահ մը աջակցութիւն ալ ըրաւ. սակայն կերեւի թէ ապա չկրնալով տանիլ հնազհնաչ եղած բարեկարգութեանց, և նկատելով որ տակաւ կխտրակին իւր և իւրայնոց բերնակալութեան եղջիւրները՝ վարժարանի աշակերտները ցրուել սալ յայտնի է։ Ազգասպասութեան այս ոճրագործութիւնը՝ ոյր հեղինակն է եկեղեցական մը՝ եթէ երբէք անպատուհասնայ, կրնայ քաջալերել ուրիշ այսպիսի եկեղեցականներ ալ, և մեր ներքին վիճակն ոխերմաբար

դիտողներուն ընտիր փաստ ու նիւթ մատակարարել՝ օտար հասրըստահարիչներն ազգային հասրըստահարչաց հետ ի կշիռ բաղդատութեան դնելու համար : Եւ արդարեւ չարադոյն է ընտանի թշնամին ու հարստահարչն, մանաւանդ երբ եկեղեցական մ'է : Սրդեօք չափազանցութիւն ըրած կըլլա՞մք, եթէ առաջարկեմք, որ յիշեալ վանահայրը կարգաղուրկ լինի և իւր չար արարքն բոլոր ազգային լրագրաց միջոցաւ հրատարակուի ի լրատ և ի ղուշ շուրթիւն այլոց :

— Վաղըմ այսօր հրատարակած է Եւդոկիոյ ընդհանուր դատախազի օգնականին երկու երկար հեռագրոց և մէկ տեղեկագրոյն պատճէնները, որով կծանուցուի թէ Կերկիրուս ըսուած հայաբնակ գիւղի բնակիչք Եւդոկիացի Սուճի Հաճի Մէհմէտ օղլու Ահմէտ անուն անձն ապանները, դիակը պահեր, և Եւդոկիոյ կառավարութեան կողմանէ յատկապէս մարդիկ ղրկուելով՝ թաքուցեալ դիակը երևան հանուներ քաղաք բերուեր է 10 կամ 12 ժամուց անձանց հետ. և թէ՝ Առաջնորդն որ բողոքած է եղեր թէ այդ խուզարկութեան միջոցին խժդժութիւններ գործուած են, և կին մը վախէն մեռեր է, բացուած քննութենց վրայ՝ իւր բողոքներուն անհիմն լինելը նկատելով՝ գոյեր ներում խընդրեր է :

Այս ծանր դէպքին վրայ՝ բաց յայտնէ, մեք որևէ տեղեկութիւն չունիմք տակաւին :

— Բ. Դուռը, Պատրիարքարանէն պահանջեր է, որ Եւդոկիոյ առաջնորդ դեր. Տ. Վահան Ծ. վարդապետ պաշտօնանկ լինի, որոյ դէմ տեղական կառավարութիւնը դանգատեր է : Պատրիարքարանն անմիջապէս հեռագրով ծանօթութիւն ուղեց Նորին գերապատուութենէն :

— Կըսեմք, թէ Սեբաստիոյ դեր. Առաջնորդն երբ դատական նախարարին ներկայանալով՝ Սեբաստիոյ ծանուցեալ դէպքին վրայ տեղեկութիւններ տուեր է, Նորին վսեմութիւնն յայտարարեր է, թէ արդէն իւր (Առաջնորդին) անմեղութիւնը ճանչցուած է կայսերական կառավարութենէն : Հետեւաբար, կ'ըսուայուի, որ Նորին գերապատուութիւնը կրնայ քիչ ժամանակէն վերադառնալ իւր պաշտօնատեղին՝ գերազմանատան խնդրոյն կարգադրութենէն յետոյ :

— Երէկ Իսկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ Պատարագ մատոյց դեր. Տ. Մեսրովպ Ս. Արքեպս. Տէր-Մովսիսեան, ի խնդրոյ թաղական խորհրդոյն :

— . . . . Խմբագիր

Ներկայիս մէջ, յորում ամեն ոք դատախարակութեան կարեւորութիւնը ճանչնալով ջան ու բան ծախելու համար ամեն ժամանակէ աւելի հոգ և խնամք կտանի և մեր ազգին թշուառութեան վերջնական և միակ դարման զայն գտնելով հարուստը ու աղքատը, քաղաքացին ու գիւղացին հատուստարապէս դատախարակելու ջանքեր կըլլան, ե՛րբ ժողովուրդը յօժարութեամբ իւր լուման կնուիրէ և կրթական ընկերութիւնք անձանձիր աշխատութեամբ զայն չահեցունելով Ասիոյ խորերը վարժարաններ կը կանգնեն և ազգային մանկտւոյն դատախարակութեանը աչալուրջ կհսկեն ապագայ սերնդեան բիւր օրհնութիւնները վայելելու. իրաւունք չունի՞ միթէ ընկ վանեայ Միրախորեան Մանուէլ էֆէնտի ալ Ազգայնոց չնորհակալութիւնները ընդունելու, ե՛րբ Սիլիվրիի Ազգ. մանկտւոյն բարեռք դատախարակութեանը համար հոգ և խնամք կտանի :

«Մի քանի շաբաթ առաջ Սիլիվրի երթալով, տեղւոյն Ազգ. վարժարանը այցելելու պատիւն ունեցայ. անդ գտնուղ աշակերտաց և աշակերտուհեաց տարի ու կէս առաջ բնաւ հայերէն չհասկնալնուն և իրենց մայրենի լեզուին հայ և ջուր անգամ արտասանելու անկարող գըտնուելնուն հակառակ, այսօր՝ չնորհիւ Միրախորեան էֆէնտիի նոցա մաքուր հայերէն խօսիլը և Ս. Աւետարանը գրեթէ անսխալ թարգմանելնին տեսնելուս, սուղ միջոցի մէջ այդ ղգալի յառաջադիմութեանը չափ կրնայի հաւատալ, եթէ խել մը պատուաւոր մարդիկ չվկայէին ինձ : Միրախորեան էֆէնտիի տարի ու կէսուան միջոցի մէջ ցոյցաց աշխատութիւնը բարոյապէս վարձատրելու և Գ. Պօլսէն միայն հինգ ժամ հեռաւորութիւն ունեցող Սիլիվրիի ազգայնոց իրենց մայրենի լեզուն չդիտնալնուն համար ի սրտէ ցաւող ազգասիրայ ուրախութիւնք լուր մը տուած ըլլալու նպատակաւ խնդրեմ ներկայս հրատարակել հաճիք : »

Գրէթ. Աբեղա. Տօքոյ
14 Յունվար 1881
Կ. Պոլիս

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԳ

Եւրոպական վերջին հեռագիրք գրեթէ միաձայն կհաստատեն, թէ մեծ տերութիւնք համաձայնած են հելլենական խնդիրն շուտով կարգադրելու, և ըստ առաջարկութեան Բ. Դրան՝ մինչեւ մէկ շաբաթ դեսպանախորհուրդը կազմելու համար, ինչպէս գրած է Թայմըզ՝ Ա.յսու ամենայնիւ, տակաւին կշարունակեն Ճունաստանի յամառութեան զըրոյցները, և վազըմ միւս կողմանէ անդադար կդիտեմ, թէ պէտք է անյապաղ 100 հազարէ բաղկացեալ յարձակողական բանակ մ'ունենալ հելլէն սահմանագլուխը. մինչդեռ հարկ չկայ այսպիսի դիտողութենց, որովհետեւ կառավարութիւնն արդէն ամենայն պատրաստութիւն կբնէ, և բաց ի նախարարաց ժողովոյ գիշեր ու ցերեկ խորհրդակցութիւններէ և զինուորական ժողովներէ՝ երեկ կայսերական պալատան մէջ ալ արտաքոյ կարգի զինուորական ժողով գումարեցաւ և ներկայ գըտնուեցան Պօլիս եղող Մուշիրներէն մինչեւ Մրրիվիվանները :

— Հալէպի կուսակալ կարգեցաւ՝ Ֆերիդ Ձեմիլ փաշա :

— Թարսուսի գայմագամ անուանեցաւ՝ երբեմն Իչիլի կառավարիչ Րիւշտի փաշա :

— Եաֆայի կառավարիչ կարգեցաւ Եուսուֆ էֆէնտի՝ որ Ղազայի փոխկառավարչի պաշտօն վարած է :

— Զիւրիւքսուլի Ալի փաշայի մեճլիսիյէ պատուանշանը առաջին աստիճանի վերածուեցաւ :

— Առաջին կարգի մեճլիսիյէ պատուանշան ընծայուելով Սրտաբնի դործոց նախորդ նախարար Ապէտին փաշայի՝ Ատանայի կուսակալ անուանեցաւ :

— Ըստ նոր տեղեկութենց վազըմի՝ Աւստրիոյ կառավարութիւնը Հերսէք-Պօնայի ղօրաց թիւը պիտի նուազեցունէ : Ա.յսու կհերքեն այն զրոյցը, թէ Ալպանիոյ մէջ խառնակութիւն մը պատահած առեն՝ Աւստրիա իրեն համար օգուտ հանելու պիտի ելնէ :

— Աւստրիոյ պահաժառանգն երուսաղէմ գացած առենը Պօլիս ալ պիտի գայ ծպտեալ, և աւստրիական դեսպանատունն իջեւնելով՝ քանի մ'օր կենայ :

— Շաբաթ օրը մայրաքաղաքս գալով Շքոտրայի հրամանատար Տէրվիշ փաշա՝ խակոյն Օդոստ. Սուլթանին ներկայացաւ, և առջի օրը Նիշանը-Իմթիյազի պատուանշանը տրուեցաւ իրեն : 100ի չափ ալպանիացի բերած է հետը :

— Պօլսոյ հեռագրատան սընտուկէն բաւական մեծ գումար մը գողցուեր է, և երկու գանձապետաց ու երկու բեռնակրաց վրայ կասկած ըլլալով՝ բանտարկուեր և հարցաքննութեան են. թարկուեր են :

— Կըսուի, թէ Պապել չոգեշոգեան քանի մ'օրէն մաս մը զօրք և ռազմանիւթ պիտի տանի Ալպանիոյ եղերքը :

— Ներքին դործոց նախարար Մահմուտ Նէտիմ փաշա քանի մ'օրէ հետէ իւր պաշտօնատեղին չգար՝ անձնական տկարութեան պատճառաւ :

— Պէօյիւք-Լանկայի կողմերը չրջագայող Ա.յաշ Ալի անուն մէկը առջի գիշեր ժամը 7ին աստեղները դիտելով՝ փողըը մնայեր և ցրտէն սառեր է : Ահա արբեցութեան մէկ սոսկալի հետեւանքն ալ :

Թէհրանէն նշանաւոր անձ մը առ Վազըմ դրեր է եղեր, թէ՝ Էղիրպիճանի պարսիկ զօրքն ճանապարհին վրայ դտնուած 40 քրդական հնազանդ գիւղ հիմնայատակ ըրեր՝ նոցա բոլոր դոյքը կողոպտեր, և լեռները փախչելու անկարող տղայքն ու ծերերը 1000ի չափ անձինք, սրէ անանցուցեր են :

— Փարիզի մէջ հանգանակիչ յանձնաժողով մը կազմուեր է՝ Լյիշատակ հռչակաւոր Աղեկսանդր Տիւմայի, կոթող մը կանգնելու համար : Քաղաքակիրթ աշխարհաց մէջ այսպէս ամեն պատիւ ու մեծարանք կընծայուի՝ ազգին ու հայրենեաց օգտակար հանդիսացող մեծ մարդոց. և այսպէս անշուշտ կաւելնայ այդ պիսեաց թիւն և հետեւաբար ազգին ու հայրենեաց օգուտն :

— Ճունաստանի կառավարութիւնը մեծ տերութենց ծանուցեր է, թէ գժուարին վիճակի մը մէջ կը գտնուի՝ վախնալով որ ազգային խորհրդարանը բացուած ժամանակ կհարկադրուի չարժիլ ի պատերազմ :

— Պօնայի մէջ ընծաներ, ընորհակալութեան ուղերձ և 40 հոգիէ պատգամաւորութիւն մը կպատրաստուին՝ Վիէննա առ դահաժառանգն ղրկուելու համար, ամուսնութեանն առթիւ :

— Անգղիոյ մէջ՝ 5,279, Գերմանիոյ մէջ՝ 8,222, և Գաղղիոյ մէջ 4,722 հեռագրական կայան կայ այժմ. իսկ Աւստրօ-Հունգարիոյ մէջ 2,500ի չափ. Ռուսիա և Իտալիա բաւական ետ մնացած են այս մասին :

— Գերմանիոյ մէջ հրէից դէմ պատրաստուող հանրագրոյն ներքեւ դրուած ստորագրութիւնք 40 հազարն անցեր են մինչեւ ցարդ :

—Պատասխանատու հանձնաժողով 1880ի Մարտի 13ի 369 թուականի 169 որոշմամբ Ալեքսանդրապոլի գաւառական ատեանի նախագահ Մարտիրոս Ալեքսանդրեան, անդամներ Գէորգ Ասլանեան և Ներսէս Ալեքսանդրեան, քարտուղար Գրիգոր Ալեքսանդրեան։

Ատեանի Հաշիւներ

(*) Ծանօթ. Ատենադպրի ժողովներ։

Ատենապետ — Տէր-Գրիգորեան։

Ատենադպիր — Ս. Ալեքսանդրեան

կիւն միւնագասասը պիլ իճրա եէվմի մեգքիւրտե գարարը գա-
թիսի վեքիլճէյինտէն, իթա իճ-
մէյէ թալիպ օլանլարըն վէ օն
պէշինճի բէնճէնալիհ կիւնի եիւզ-
տէ պէշ թէնեֆիլինէ բաղիպ պու-
լունանլարըն հարպկնէ նէզարէթի
լէվազիմաթը ումումիյէ տայիրե-
սինէ կէլմէլերի վէ կէլէմէյէն զե-
վաճի օլաբզը հալտե իտճեճքյէրի
թէնեֆելաթը միւմգա վարագայի
սահիհա իլէ տայիրերի մեգքիւ-
րէյէ պիլտիրմէլերի իլան օլու-
նուր :

1—1

10 քեանունի սանի 96

ԻԼԱՆ
ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԷՋԱՐԷԹԻ

Ծիւվարի վէ թօբճու ալայլե-
րինէ եվվիրիչլի պէշ հաչընտան
սէքիզ հաչինա գատար բէչլին
ադչէ իլէ Հարպկնէ նէզարէթի
ճէլիլէսինտէ Ֆօսիսիօնը մախսուս
մարիֆէթի իլէ ճումա իրթէսի
վէ բազար իրթէսի վէ չէհարչէն-
պիհ կիւնլերի հայվանաթ միւ-
պայէա խիլմէքտէ օլաբզը պուն-
տան ադտէմ էլան խիլմիչ խալ :
Ֆօսիսիօնը մեգքիւր իլան հայ-
վանաթէրն միւպայեասընա էյամը
մեգքիւրտե տեվամ իթմէքտէ օլ-
աբզընտան, մեգքիւր ալայլեր ի-
չուն հայվանաթը օլուպտե Ֆի-
րուխթ իթմէկի արզու խանէնլէր
օլաբզը հալտե էյամի մեգքիւրտե
Ֆօսիսիօնը մեգքիւրէ կէթիրուպ
իրայէ իթմէլերի պիթէէքրար իլան
օլունուր :

10 քեանունի սանի 96 1-3

ԻԼԱՆ
ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԷՋԱՐԷԹԻ

Ցօգսան ալթը սէնէսի Մարթը
իպթիտասընտան Իլլուլ նիհայէ-
թինէ գատար նանը ադիզ խտա-
րէսնտէն ասհապը թայինաթա
թէվզի վէ իթա օլընան մաճպու
նանը ադիզ բուսուլալարընտանիքի
եիւզ գըրդ պիրպկն տէօրթ եիւզ
ալթմըշ պիր պուչուդ չիֆթ նա-
նը ադիզի հավի բուսուլալար էյ-
նէվմ ճանիպկ խտարէյէ վիւրուտ
իթմէմիչ տիր. մեգքիւր բուսու-
լալարըն պու սուրէթլէ էլհալէ-
թու հազիհի խարիճտէ գալմասը
Տէրխասատէթ վէ Իսկիւտար վէ
Թօբխանէ վէ Զէյթունի պուրնը
ճիհէթլերի սէր տապպաքեարըէ-
րինէն տարիգի տէսախս վէ իմ-
թիլասէ սիւիւճ իլէ ֆուրունլէր-
տէն ասհապը թայինաթէ թէվզի
իթմէք իւղրէ ալտըգլարը էգմէք-
լէրին հիսապընը թէսվիյէ իթմէ-
յուպ էգմէկի ալընմըշ բուսուլէ-
լերի էեատիի գէթմէլերինտէ սագ-
լայարագ, մուախխէրէն ֆըրսաթ
պուլտըգճա պիր թագըմ պէ-
տէճճի կիրուհինէ վէ սաիր մէն-
ֆաաթը չախսիյէսինի խաղինէի
տեվկէթին մազարրաթընտա ա-
րամագտա օլան էշխասէ սաթա-
րագ խազինէտէն թէգրար նագ-
տէն պետելինի ալմագ էֆքեա-
րինէ սափմըշ օլմալարընտան նէ-
շէթ էյլեսիկի, մեգքիւր բուսու-
լալարտան օլարագ չիմխիյէ տէ-
կին պետելի ալընմագ իւղրէ, լէ-
վազիմաթ տայիրէսինէ կէթիրի-
լենլերին զահրլարընտա միւվէզ-
ղիլեր ճանիպկնտէն էգմէկին մըղ-
տարընը միւպէյին եագըլմըշ օլան
եագունըն մահբիւբ պուլունմասը
տէլալէթի իլէ տաիի մերթեպէի
սիւպութէ վարմըշ տըր. չուն հալ-
տէ մեգքիւր բուսուլալարըն հավի
օլաբզը մեգքիւր իւլ մըղտար նա-
նը ադիզ այնէն Ֆուրունլէրտէն
թապպաքեարան վասիթասը իլէ
ասհապընա թէմմահէն վէրիլմիշ
օլաբզը հալտե, պիրտե պետելէն
թէսվիյէսի պիր բուսուլանըն հա-
վի օլաբզը մըքտար էգմէկըն իլէ
տէֆա թէսիյէսի տիմէք օլուպ,
պուտա ըզըարը խապկնէյի մու-
ճիպ օլարաք գաթան ճայիզ օ-
լամայաճագընա պինատէն, պա-
տէմա ասըլ սահիպի օլաբզը վէ
հէնուզ էթմէկի թապպաքեարան-
տան ալընմատըգընը իսպաթ ի-
տէնլեր միւսթէճնա օլմագ իւղրէ
շուհուրի մերգումէ բուսուլալա-
րինտան չունըն պուրնըն նէտիճտէ
գուհուր խտնլերէ պաթթալ նա-
գարը իլէ պագըլաճագը վէ նանը
ադիզ իտարէսինճէ հիչ հիւքմի
օլմատըգը մալիւմ օլմագ իւղրէ
իլան գըլընուր :

1-3

6 քեանունի սանի 96

Կ. ՀԱՋԱՐԵԱՆ
ԴՈՐԾԱՐԱՆ ԾԽԱԽՈՏԻ

Ծխախոտի հանրածանօթ վա-
ճառականներէն Հազարեան կա-
րապետ էֆէնտի՝ որ երկար ժա-
մանակէ հետէ Եւրոպիոյ հետ
ծխախոտի վաճառականութեան
յարաբերութիւն ունենալով մեծ
հմտութիւն ու փորձառութիւն
ստացած է, իւր տրամադրութեան
ներքեւ առած է այս անգամ
երբեմն «Գանտիլլի» անուանեալ
գործարանը : Արդէն յայտնի է,
թէ Հազարեան էֆէնտի յատուկ
գործակալներ ունի Եէնիճէ, Ցը-
րամա, Փալալա, Սամսուն, Պաֆ-
րա և Տրապիզոն. հետեւաբար
ընտրութեան ու աժանութեան
համար մեծ դիւրութիւններ կընծ-
ծայէ. ուստի յիշեալ գործարա-
նը գիմող ամէն կարդի յաճա-
խորդը անտարակոյս գոհ պիտի
լինին : Յատուկ յանձնարարու-
թիւնք ալ ճշդիւ կկատարուին
ամէն ճաշակի յաճախորդաց հա-
մար : Եւրոպա գրկուելիք ծխա-
խոտք աղատ են պանտըրօլի
տուրքէ :

Գործարանն է Պօլիս Մըսըր-
չարշըի անկիւնը Գեմէնճիլէր-
պաշը, Եասիրաքճի խան թիւ 106

Գաւաֆիեան դրաւճառանոց-
ներն կը տանուին հետեւեալ խիստ
աժան դրեանք Դրշ.

Գերեզման Լեւոն վերջին թագ.	5
Ծիլ Պլաս	15
Գոնէտ միլիոնատոր Ա. Ր. Գ.	15
Հռչակաւոր Գորճիայք	10
Տաղք Հէքիմեանի	7
» Գուրեանի	10
Ընթերցասիրութիւն Զօրաեան	8
Խասգիւղի քնաշրջիկը	6
Հասունեան քաղաքականութիւն	7
Խորհրդածութիւն Բասկալայ	8
Նորընտիր հաւաքածոյ	2
Որթածաղիկ	2
Սէրիր կամ Ամերիկացիք	2
Ճիզվիթն Ա. հատոր	2
Էդօնօմի Բօլիթիք	1-50
Յաջորդութ պատրիարքցն Ներսոմ.	2
Ա. Գօզոսի եկեղ. զանգակահարը	2
Թէլէկրաֆ Բիսալէսի պատկերազրդ.	3
Ելեքտրական հեռագիր »	3
Բամելա կամ բարեկենդ. գիշերներ	3
Ֆիւրպինի Սչէտ	3
Ֆօսթ և Մարկրիտ	1
Յովսէփ գեղեցիկ	2
Համ. Նկար. պապական դրութ.	2
Բագամ Հէավերի	2
Ֆիեզերական ժողով	2
Նեմեք Թերճիւմի	1
Սուտ լուսաւորչականք	1
Բարի իրիկուն Պարոն Բանթալոն	1
Սահմանադրական հչմարտութ.	1
Նուէր հոգեւոր	1
Դուշակութիւնք օդոց	1
Պետիկին գրքոյկը	1-50
Ժողովրդական մատենադարան	1
Մարիամ Ուօզա	1
Ֆավուր կոմս	1
Հրահանգ չերամատած..	1
Բարի Ֆրիտոլէնը	1
Հրահանգիչ վէպեր	1
Բարեպաշտ Մարիամ	— 50
Խոճկորակք	1
Պատմ. Հայոց և Աչխարհագր.	50
Ազգային հանդանակութիւն	1
Հարստութ. ճանբան Ֆռանքլինի	1
Բարոյական սկզբունք	50
Գաղտնիք կանանց	1
» կղերականութեան	1
Ծխախոտին և ընչազեղին ազ- գութիւնը	1
Գասպալըն իփինէ պաղլանմըշ	50
Խավեար խանի պօրսային վիճակ	50
Թարխիի միւխթէսար	50
Աբայ գեղեցիկ	50
Գեղագրութիւն	50

Նորայրի Գաղղիարէն-Հայե-
րէն բառարանին 34դ թերթն ևս
հրատարակեցաւ : Գլխաւոր վա-
ճառատեղին է Ֆրէնկեան գրա-
տունը, Ուզուն չարչը թիւ 362.
կգտնուի նաև ամէն Հայ գրա-
վաճառաց քով, Արշակ էֆէնտիի
Թղթավաճառանոցն ի Գալաթիա,
և վայոյի քով ի մեծ փողոցն Բե-
րայի : Իւրաքանչիւր թերթի գի-
նըն է 60 փրայ արծաթ :

PILULES HOLLOWAY
ԳԵՂԱՀԱՏԱԿ ՀՈՒԼԼՕՈՒԷԻ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու
ամեն տեսակ անկարգութեանց համար
խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը. ա-
մեն ջղային տկարութեան ուժաթա-
փութեան և տխրութեան համար. կը
ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ ան-
չափաւորութեանց հետքերը : Արտ և
երիկամանց վրայ օգտակար ազդեցու-
թիւն մ'ունի. արիւնը մաքրելով նոյ
խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ
և գրգռելով կենսական գործարաններէ
կը զօրացնէ : Իւր դեղական մեծ ազ-
դեցութեամբ սրտախառնու թիւն, կռծ-
ուռւթիւն, մաղձային հիւանդութիւն-
ներ, որովայնի մէջ լցուած կազեր,
գլխի ցաւեր կը վանէ, մարսողութիւնը
կը չափաւորի, և մարմինը մաքրուե-
լով բոլոր այն աղտեղութիւններէ որ
չատ անգամ զանազան հիւանդութեանց
սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ ու-
ժեղ և բնական դիրքը կը զգենու :

ONGUENT HOLLOWAY
ՍՊԻԶԱՆԻ ՀՈՒԼԼՕՈՒԷԻ

Մորթային հիւանդութիւնք և վէրք
բուժելու մասին ունեցած պալսամա-
կան յատկութիւանցը չհաւասարիր բը-
նաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թու-
նաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցկեղ
(չէրէբէնէ), սրունկց և ստեանց վէր-
քեր կամ բոլորովին կանգնին և կամ կը
լաւանան. օգտակար է նաև հարբուխի,
հազի, սրտի բաբախման, մանաւանդ
օդացաւ (եէչ) ըսուած հիւանդութեան :
Իւր կազդուրիչ, և զօրաւոր ազդեցու-
թեամբը խոյլ (ըզբաճա) հիւանդու-
թեան ապականիչ զօրութիւնը ի նչ
աստիճան ո'ր ըլլայ կը դիմագրաւէ :

Այս դեղերուն գործածութեան ե-
ղանակը նչանակուած է իւրաքանչիւր
տփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դե-
ղավաճառներու քով, և մասնաւորա-
պէս Պահճէ գաբու Թաշ խանի կող-
մերը Պ. Գասպարեանի դեղարանը
Ն. 7 կը ծախուի :

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի
առ հեղինակն տօքթօր Հոլլօուէյ ի
Լօնտոն Օքսֆօրտ փողոց թիւ 533:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ
13 Յունվար 1881

Ֆօնսօլիտէ		13 — 52
Երկաթուղեայ	Ֆրնգ.	44 —
Թրամուէյ	Օ. Լ.	5 — 85
1863ի փոխառութիւն	Ֆրնգ.	60 —
1865ի »	»	70 —
1869ի »	»	69 —
1872ի »	»	22 —

Օսմանեան լիրան 100 ղրչն

Մէճիտիյէ	108 —
Մէճալիք	209 —
Հինգնոց	211 — 20
Վեցնոց	128 — 20
Պղինձ	711 —
Թղթադրամ	1200 —
Ռուսիոյ Բօզ	90 — 18
Գաղթական լիրա	87 — 20
Անգղիական »	110 — 7
Գրիվից	51 25

ՏՆՕՐԻՆ ԵՒ ՏԻՐ
Հ. Ս. ԱԼԱՖԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՋԱՐԻԱՐԵԱՆ
Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ